

Reuk- en smaakcentrum

KNO

U bent door uw huisarts of specialist verwezen naar het Reuk- en smaakcentrum. Deze folder geeft u informatie over uw bezoek aan het centrum. In Nederland lijden naar schatting 250.000 tot 300.000 mensen aan een reuk- en/of smaakstoornis. In het dagelijks leven speelt het waarnemen van geuren een belangrijke rol. Denk hierbij aan het ruiken van aardappelen die aanbranden (veiligheid), hoe je partner of kinderen ruiken (als teken van herkenning) of het ruiken van je eigen lichaamsgeur (hygiëne). Aandacht voor reuk- en smaakstoornissen is daarom erg belangrijk.

Het Reuk- en smaakcentrum is opgericht door Ziekenhuis Gelderse Vallei en Wageningen Universiteit (WU). De afdeling Humane Voeding van de WU heeft namelijk veel kennis over de relatie tussen reuk en smaak en voedselinname en voedingspatronen.

Het Reuk- en smaakcentrum biedt patiënten een plek waar informatie, diagnose en eventuele behandeling worden aangeboden. Het centrum wil met de centralisatie van deze kennis de kwaliteit van het dagelijks leven van patiënten met een reuk en/of smaakstoornis verhogen. Kennis over de oorzaak en gevolgen van een reuk en/of smaakstoornis en adviezen over het voedingspatroon spelen hierin een grote rol.

Om u zo goed mogelijk te adviseren, worden er tijdens uw bezoek aan het centrum verschillende onderzoeken uitgevoerd. Dit kan als zeer intensief ervaren worden, doordat de onderzoeken gericht zijn op geur- en smaakprikkelers. Daarom heeft u tussen de onderzoeken voldoende pauzes, zodat u zich rustig kunt voorbereiden op het volgende onderzoek.

Aan het einde van het traject heeft u een gesprek met een KNO-arts, waarin uw persoonlijke onderzoeksresultaten besproken worden. Tijdens dit gesprek stelt de KNO-arts een persoonlijk advies- en/of behandelplan voor u op.

Vorbereiding

Voordat u het centrum bezoekt, is het noodzakelijk dat u een vragenlijst op internet invult. Deze vragen geven ons vooraf informatie en inzicht in uw problemen rondom smaak en reuk.

Neem bij uw bezoek aan de polikliniek mee:

Uw polikliniekkaart (indien reeds in uw bezit), uw zorgpas van de zorgverzekeraar, een lijst met medicijnen die u gebruikt en een geldig identiteitsbewijs.

De vragenlijst is beschikbaar via e-zorg. U ontvangt per e-mail een uitnodiging. Als u geen gebruik maakt van e-zorg, ontvangt u een papieren vragenlijst. Deze vult u thuis in en neemt u mee bij uw eerste afspraak.

Vorbereiding op de onderzoeken

Om uw bezoek goed te laten verlopen, is het belangrijk dat u zich goed voorbereid. Lees daarom onderstaande punten goed door!

- u mag op de dag van bezoek geen parfum of aftershave gebruiken. Douchegel en shampoo zijn wel toegestaan
- neem geschikte kleding voor de MRI-scan mee (zie onderzoeken)
- vanaf 15 minuten voor de reuk- en smaaktesten mag u niet meer eten en drinken. Water drinken is wel toegestaan. Ook mag u geen kauwgum nemen en niet meer roken. Zo begint u met een neutrale reuk en smaak aan de test

Onderzoeken

Om een goed beeld te hebben van uw situatie, krijgt u diverse onderzoeken. Afhankelijk van uw situatie, kunnen de volgende onderzoeken worden ingepland:

Reuktesten

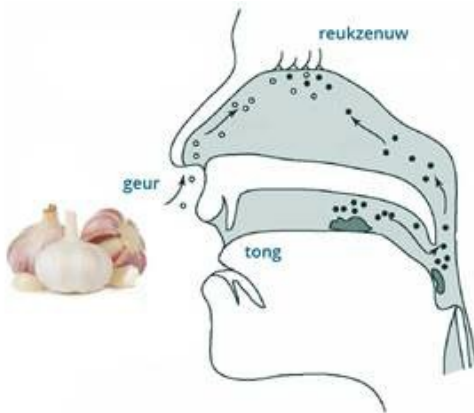
Tijdens uw bezoek kunnen er twee reuktesten afgenomen worden: een test met reukstiften en een test met reukpoeders. Bij deze testen is het belangrijk dat u **altijd** een antwoord geeft. Dit kan voor u betekenen dat u antwoorden moet gokken. Dit is nodig om de uitslag van de testen te berekenen. Bij het verwerken van de uitslag van de testen is rekening gehouden met de gokkans. Dit betekent dat de gokkans automatisch is verrekend in uw testresultaten.

Retronasale test (test met reukpoeders)

De test met de reukpoeders (*retronasale test*) is een tweede manier om te meten hoe goed u geuren kunt identificeren. Bij deze test krijgt u verschillende poeders toegediend via uw tong. Dit gaat op de volgende manier:

1. u knijpt uw neus dicht en opent uw mond
2. de KNO-medewerker plaatst een kleine hoeveelheid poeder op uw tong
3. u sluit uw mond en opent uw neus
4. van een kaartje met 4 geuren kiest u de juiste geur

Hiermee testen we uw retronasale reukvermogen. Geur komt namelijk niet alleen via de neus bij uw reukorgaan (de reukzenuw), maar ook via uw mond (zie afbeelding).

Afbeelding 1: Geur komt via de neus en de mond bij de reukzenuw

TDI-test (test met reukstiften)

De test met de stiften (*TDI-test*) bestaat uit drie onderdelen, waarbij u aan verschillende geurstiften moet ruiken. Met deze test worden de volgende drie dingen gemeten:

1. hoe goed u geuren kunt identificeren: u ruikt aan 1 stift en wijst op een kaartje met 4 geuren de juiste geur aan
2. bij welke intensiteit u geuren kunt ruiken: u ruikt telkens aan 3 stiften. Hiervan hebben 2 stiften geen geur en heeft 1 stift wel een geur. U geeft aan welke stift een geur heeft
3. hoe goed u geuren van elkaar kunt onderscheiden: u ruikt telkens aan 3 stiften. Hiervan ruiken 2 stiften hetzelfde en 1 anders. U geeft aan welke stift anders ruikt

Tijdens deze test kunt u geblinddoekt worden.

Smaaktest

Met de smaaktest meten wij hoe goed u de basissmaken kunt proeven: zoet, zout, zuur en bitter. De smaken worden in verschillende intensiteiten getest: van zwak tot sterk. De test bestaat uit papieren strookjes en gaat als volgt:

1. de KNO-medewerker geeft u een papieren strookje aan of legt deze op uw tong

2. het papieren strookje mag u in uw mond over uw hele tong bewegen. Er komt dan een smaak vrij uit het strookje
3. van een kaartje met de 4 basissmaken kiest u de juiste smaak

E.E.G./E.R.P. onderzoek

Dit onderzoek wordt afgenomen met een E.E.G.-apparaat. Hierbij wordt een soort badmuts met elektroden op uw hoofd geplaatst. Zorg daarom dat uw haren droog en schoon zijn (geen haarlak, versteviging, gel of crème gebruiken).

Tijdens het onderzoek worden er via een slangetje naar uw neus een aantal geuren toegediend en krijgt u een aantal plaatjes te zien. Het onderzoek meet de werking/ reactie van de reukzenuw (van neus tot aan de hersenen) op de geurprikkel. Blijf tijdens dit onderzoek rustig liggen. U voelt hier verder niks van.

MRI-scan

Afhankelijk van uw situatie kunt u ook een MRI-scan krijgen. Tijdens dit onderzoek ligt u in de MRI-scanner. Er kunnen twee scans gemaakt worden: een structurele scan en een functionele scan.

Als u beide scans ondergaat, is hiervoor ruim 1 uur voor u gereserveerd.

De *structurele* MRI-scan bestaat uit doorsnede foto's van de hersenen.

De *functionele* MRI-scan geeft activiteit in uw hersenen weer. Tijdens deze scan krijgt u een aantal geuren toegediend via een slangetje naar uw neus. De MRI meet uw reactie op deze geuren.

Het MRI-apparaat heeft een zeer sterk magnetisch veld. Indien u bepaalde metalen voorwerpen in uw lichaam heeft is een MRI-scan niet altijd mogelijk. Denkt u hierbij aan o.a. metaalsplinters, een pacemaker en andere metalen implantaten. De arts die het MRI-onderzoek aanvraagt, zal u hiernaar vragen. Mocht u twijfelen over een voorwerp of implantaat in uw lichaam, neem dan uiterlijk een week vóór het bezoek contact op met het centrum. Neemt u ook contact op met het centrum als u zwanger bent of last heeft van claustrofobie. Er mogen geen losse metalen voorwerpen meegenomen worden in de MRI-scannerruimte. Uw kleding moet ook vrij zijn van metaal. Daarom raden wij u aan om voor de MRI-scan kleding zonder metaal mee te nemen, zoals een T-shirt en een joggingbroek, pyjamabroek of legging.

Scopie van de mond- en neusholte

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door een KNO-arts. Er wordt met een dun slangetje in uw neus en mond gekeken om in beeld te krijgen hoe de neus- en mondstructuren eruit zien.

Uitslagen van de onderzoeken

Tijdens de individuele onderzoeken krijgt u (nog) geen informatie over de uitslagen. Aan het einde van uw bezoek is een gesprek met een KNO-arts. Hierin worden de uitslagen besproken en krijgt u een advies- en/of behandelplan op maat.

De onderzoeksuitslagen van uw bezoek kunnen anoniem meegenomen worden in wetenschappelijke studies naar reuk- en smaakstoornissen. Met de resultaten van deze studies kunnen we de zorg in het centrum steeds verder verbeteren.

Bij deze folder ontvangt u een formulier om te ondertekenen. Hiermee geeft u toestemming dat uw gegevens voor deze analyses meegenomen mogen worden. Indien u ermee instemt dat u gegevens voor wetenschappelijk onderzoek worden gebruikt, vragen we u om het formulier ondertekend mee te nemen en af te geven bij de polikliniek KNO.

Controle/evaluatie

Er zullen drie evaluatiemomenten volgen in het eerste jaar.

Ongeveer drie maanden nadat u het centrum heeft bezocht, ontvangt u een bericht via e-zorg om de eerste evaluatie vragenlijst in te vullen. Na een half jaar en een jaar ontvangt u nogmaals een bericht om wederom een evaluatie vragenlijst in te vullen.

Hierin wordt door middel van een enquête bekeken in hoeverre de adviezen en het behandelvoorstel door u toegepast kunnen worden in uw dagelijks leven en wat voor een effect dat op u heeft.

Waar kan ik mij melden?

Bij aankomst in het ziekenhuis kunt u direct doorlopen naar de C-vleugel (geel) op de begane grond. Volg de borden met bestemmingsnummer 156. U meldt zich hier bij de balie van de polikliniek KNO.

Contact

Voor meer informatie verwijzen wij u naar de website van Ziekenhuis Gelderse Vallei www.geldersevallei.nl/reukensmaak, en de website www.reukensmaakcentrum.nl voor meer achtergrondinformatie.

Heeft u naar aanleiding van deze brochure nog vragen? Of bent u erg verkouden? Neem dan telefonisch contact op (0318) 43 50 50 optie 2 of mail naar reukensmaak@zgv.nl

Reuk- en smaak Centrum

Ziekenhuis Gelderse Vallei en Wageningen Universiteit hebben samen het Reuk- en smaakcentrum opgericht.

WAGENINGEN UNIVERSITY

WAGENINGEN **UR**